

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ
ФІЛОСОФСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ (СНУ імені В. ДАЛЯ) (Україна)
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
НАУКОВА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «Соборність» (Україна)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
ПІВДЕННОРОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Польща)

**Актуальні питання, проблеми
та перспективи розвитку гуманітаристики
у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти**

Збірник наукових праць

*(за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції
від 30 – 31 травня 2012 року)*

Рубіжне – Луганськ – Житомир – Новочеркаськ –
Баку – Ніш – Зелена Гура
2012 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (Україна)
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА ТЕОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ (м. Рубіжне) (Україна)
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ ФІЛОСОФСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ
СНУ ім. В. ДАЛЯ (Україна)
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА (Україна)
КАФЕДРА ЕСТЕТИКИ, ЕТИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
ПІВДЕННО-РОСІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(НОВОЧЕРКАСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ) (Росія)
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПРАВА (Азербайджан)
ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
УНІВЕРСИТЕТ м. НІШ (Сербія)
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ЗЕЛЕНОГУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

**"Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку
гуманітаристики у сучасному інформаційному просторі:
національний та інтернаціональний аспекти"**

Частина I

Збірник наукових праць
(за матеріалами IV Міжнародної
науково-практичної конференції
від 30-31 травня 2012 року)

За загальною редакцією к.філос.н. Журби М.А.

Рубіжне · Луганськ · Житомир · Новочеркаськ · Баку · Ніш · Зелена Гура

2012

УДК 3(045)
ББК 60Я43
Ф 56

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
(протокол № 10 від 25 травня 2012 р.)*

Редакційна колегія:

Гусейнов Сакит Яхья оглы, доктор філософських наук, професор ІФСТ (Азербайджан)
Журба М.А., кандидат філософських наук, ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна), (керівник)
Захарнів М.Р., кандидат історичних наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ільченко В.І., кандидат педагогічних наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ісаєв В.Д., доктор філософських наук, професор СХУ ім. В. Даля (Україна)
Йованович Предраг, професор Університета м. Ніш (Сербія)
Касьянова В.О., кандидат економічних наук, доцент ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Коренюгина Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент ПРДПТУ УВП (Росія)
Кузьміченко І.О., старший викладач ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Лугуценко Т.В., кандидат філософських наук, доцент СХУ ім. В. Даля (Україна)
Павлов С.В., кандидат географічних наук, доцент ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Проценко В.О., кандидат історичних наук, доцент ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Поліщук О.П., доктор філософських наук, професор ЖДУ ім. І. Франка (Україна)
Сапенко Роман, доктор габлітований, професор Зеленогурського університету (Польща)
Устименко-Косоріч О.А., кандидат мистецтвознавства ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Ухов О.С., кандидат філософських наук, доцент ІХТТ СХУ ім. В. Даля (Україна)
Щербаківа Л.І., доктор соціологічних наук, професор ПРДПТУ УВП (Росія)

**Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку
гуманітаристики у сучасному інформаційному просторі: національний та
інтернаціональний аспекти: зб. наукових праць / за заг. ред. к.філос.н.
Журби М.А. - Частина І. Луганськ: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2012. - 236 с.**

Збірник містить матеріали учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітаристики у сучасному інформаційному просторі: національний та інтернаціональний аспекти». У збірці здійснюється багатоаспектний аналіз трансформації сучасної культури, духовності в інформаційному, віртуальному просторі з урахуванням специфіки й соціальної динаміки філософії, етики, естетики, мистецтва, психології, педагогіки, соціології, економіки, політики і права.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів та студентів.

УДК 3(045)
ББК 60Я43

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність
наведених фактів, цитат та інших відомостей.*

© СХУ СХУ ім. В. Даля, 2012
© Колектив авторів, 2012

Михайлович Сена	184
Темпорални поступак у божјим људима борисава станковића	
Поліщук О.П.	192
Некласична естетика: проблеми і тенденції розвитку	
Смиљковић Стана	193
Симболичност и митологичност старосрбијанских светова у народној прози	
Ткаченко С.В.	199
Вплив еволюціонізму на етику та духовну культуру сучасної молоді	

Духовність у сучасному інформаційному соціумі

Запорожченко А.В.	204
Антропологические проблемы современной информационной культуры	
Ивентьев С.И.	207
Право человека на обращение к Богу	
Кореногина Т.Ю.	211
Инновационная личность: проявление духовного Я человека	
Мозгова Т.А.	216
Японський та європейський екзистенціалізм: пошук взаємодоповнюючих культур в сучасному інформаційному просторі	
Огірко О.В.	217
Проблеми духовності у сучасності	
Сандюк Л.О., Сулим О.В.	221
Гуманізація культури – імператив технотронної цивілізації	
Соболева А.А.	224
Человек среди обыденности	
Юшкевич Ю.С.	226
Національно-духовні цінності в контексті глобалізаційно-інформаційних процесів	

Поліщук О.П.,

*професор, д. філос. н., завідувач кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва Житомирського державного університету ім. Івана Франка
Україна, м. Житомир*

Некласична естетика: проблеми і тенденції розвитку

Як відомо, в сучасній гуманітаристиці некласичну естетику пов'язано із кінцем XIX-XX ст. Цей етап розвитку естетики започаткований, передусім, працями О. Конта, І. Тена, Ф. Ніцше, А. Бергсона, З. Фройда, К.Г. Юнга тощо. Відповідно, у першій половині XX ст. мали місце концепція аполлонівського і діонісійського начала в культурі Давньої Еллади Ф. Ніцше, естетичні пошуки позитивізму і неопозитивістської естетики, естетичні розвідки психоаналізу і глибинної психології, інтуїтивістська естетика. Наступний етап розвитку некласичної естетики – це друга половина XX ст. (феноменологічна, структуралістська, екзистенціалістська естетика, естетика неомізму, постмодерністська естетика).

І слід стверджувати, на наш погляд, про цінність саме першого етапу розвитку некласичної естетики. Зокрема, спостерігаємо напрацювання низки нових і перспективних ідей чи концептів після виголошення О. Контом думки про значення споглядання і необхідності вивчення конкретної речі у такий спосіб, як навернення до позитивної стадії інтелектуальної еволюції людства, а також значущості краси кожної речі (і тому мистецтво слід поєднувати, на погляд мислителя, з наукою і промисловим виробництвом саме для появи таких предметів). Ф. Ніцше розмежовано поняття естетичного, як особливого ставлення людини до світу, і художнього, як явища мистецької практики, здійснено залучення естетики до аналізу й культурологічних процесів. До ужитку введено поняття факту й естетичного факту І. Теном, задля привернення уваги до джерел детермінації твору мистецтва. До проблеми естетичної цінності й естетичного досвіду звертаються А. Річардс і Ч. Огден, вводячи поняття синестезії, імпульсу, стимулу, контамінації при аналізі художньої творчості і художньої комунікації. До форми, як основного компонента цінності твору мистецтва, привертає увагу Т. Манро і вводить, крім того, поняття «ненормативна естетика». «Аналітичний неопозитивізм» М. Вейца приділяв увагу предмету як стимулу художньої діяльності. А. Бергсон виголошує ідею значущості художнього інстинкту; вчення про інтуїцію і художню інтуїцію, протиставляючи наукове і художнє пізнання об'єктивного світу. Започатковує «новий роман», як естетико-літературний феномен, Н. Саррот і вводить поняття «тропізм». Прагнучи дослідити вплив мовлення і музичних ритмів, кольорових ритмів на стан людини, М.

Бютор й надалі розширює предметне поле аналізу естетики. Теж саме можна сказати й про З. Фройда, який виголошує ідею сублімації як стимулу художньої творчості, А. Адлера за ідею компенсації при аналізі стимулів художньої творчості та К.Г. Юнга за прагнення досліджувати позапсихічні явища в культурі, як стимули художньої творчості. Крім того, останній розглядав «творчий інстинкт» як елітарне явища і застосовував до аналізу мистецтва; поділяв мистецтво на «психологічне» (через поверхнєве копіювання дійсності) і «візіонерське» (глибинне і витончене, пов'язане з творчим інстинктом і інтуїцією митця).

Варто наголосити, що у другій половині минулого століття естетика продовжувала розвивати ідеї, напрацьовані у більш ранній період. На наш погляд, «свіжих» ідей було напрацьовано набагато менше, аніж у більш ранній період розвитку некласичної естетики. Виокремимо, насамперед, спроби дослідження специфіки і значення естетичної інформації в різних видах людської діяльності (М. Бензе, А. Моль, У. Рижінашвілі та ін.). Також наголосимо на важливості ідеї небайдужості для існування естетичного моменту в людському житті, напрацьованої А. Канарським та Київською школою естетики.

Видається, що наступний етап розвитку естетичного знання має бути своєрідним рефреном до цих напрацювань некласичної естетики, що дасть змогу виокремленню в ній теоретичного й практично цінного інформаційного блоку – естетичної антропології.

Смильковий Стана,
*проф. др. Університет у Нишу
Учительски факултет у Врану*

Србија, Ниш

Символичност и митологичност старосрбијанских светова у народној прози

У овом раду значајна пажња биће посвећена вишеслојности значења у прозним врстама насталим на тлу Јужне Старе Србије и откривању суштине традиције као колективне активности која отвара врата надоласећим утицајима који се рефлектују и у писаној књижевности. Ти утицаји произилазе из широког спектра људскога бивствовања: мита, религије, обичаја, морала, писаних и неписаних закона. Ови елементи укорпорирани у народно стваралаштво задржавају нашу операцију и указују на живот који и даље кључа од специфичних животних драма, среће и несреће, радости и жалости, живота и смрти. Богатство и лепота